

ZÁKLADNÉ CHARAKTERISTIKY PARLAMENTOV ČLENSKÝCH ŠTÁTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Parlamentný inštitút, Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky

Mgr. Petra Ďurinová, PhD. a PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD.,

Bratislava, jún 2022

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vydala Kancelária NR SR ako svoju internú publikáciu.

Publikácia slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje použité v materiáli sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Iniciatívne materiály Parlamentného inštitútu nájdete na: <https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm>

Anotácia

Publikácia prináša prehľad o základných charakteristikách parlamentov členských štátov EÚ. Zameriava sa predovšetkým na počet členov jednotlivých parlamentov, ich funkčné obdobie a používaný volebný systém. V prípade dvojkomorových parlamentov predstavuje vzťahy oboch komôr, najmä pokiaľ ide o schvaľovanie legislatívy.

Kľúčové slová

parlament, unikameralizmus, bikameralizmus, dolná komora parlamentu, horná komora parlamentu

Annotation

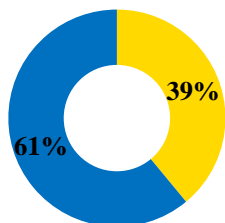
The brochure provides an overview of the basic characteristics of the parliaments of the EU member states. It focuses mainly on the number of members of individual parliaments, their term of office and the electoral system used. In the case of bicameral parliaments, it presents the relationship between two chambers, in particular as regards the adoption of legislation.

Key Words

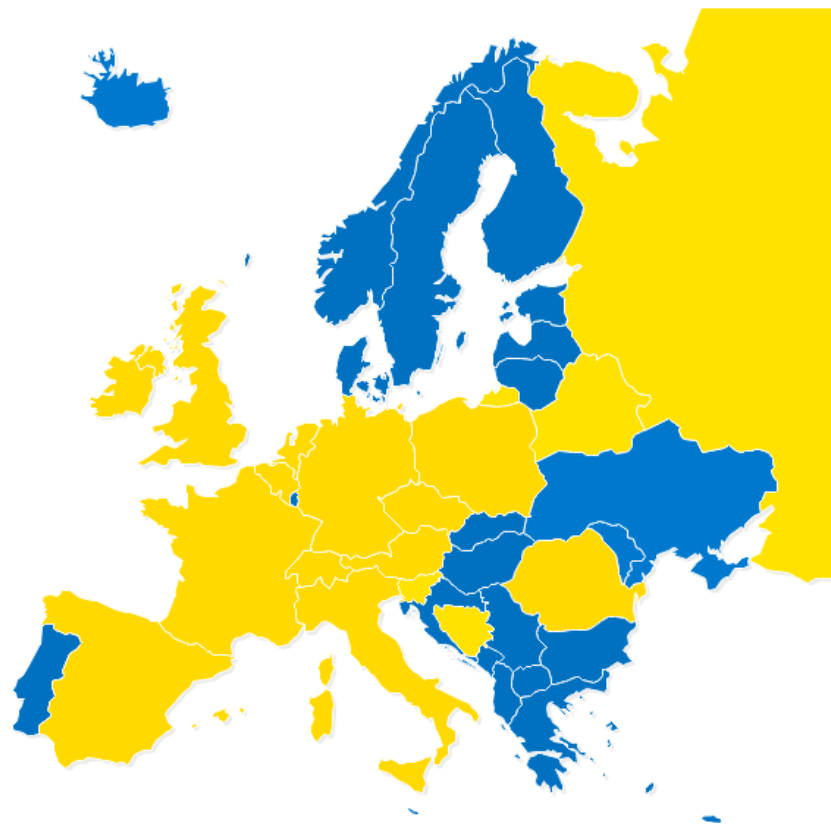
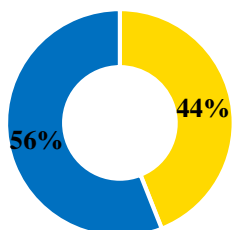
Parliament, unicameralism, bicameralism, lower chamber of Parliament, upper chamber of Parliament

Počet a rozloženie jednokomorových a dvojkomorových parlamentov v Európe

Štáty Európy

Štáty EÚ

	Jednokomorové parlamenty	27	z toho v EÚ	15
	Dvojkomorové parlamenty	17	z toho v EÚ	12

Informačná grafika Odboru Parlamentný inštitút K NR SR

Stručný pohľad na unikameralizmus a bikameralizmus

Zásadným aspektom rozlíšenia druhu parlamentného usporiadania je počet komôr zákonodarných zborov. Podľa neho sa rozlišujú dva základné typy parlamentov – jednokomorový (unikamerálny) a dvojkomorový (bikamerálny).

Unikameralizmus čiže jednokomorovosť označuje typ parlamentu, ktorý tvorí len jedna komora – prijatie rozhodnutia, respektíve zákona teda nie je závislé od jeho druhej časti, ale od ďalšej inštancie, zväčša od podpisu prezidenta, prípadne v sporných záležitostiach od rozhodnutia ústavného súdu. Tento koncept politického systému sa vyskytuje predovšetkým v unitárnych a kultúrne homogénnych štátoch, kde sa natoľko nevyžaduje zastúpenie rôznorodých sociálnych či záujmových skupín. Typ parlamentného usporiadania závisí tiež od historického vývoja štátu a spôsobu formovania zákonodarného zboru.

Určítym opakom je **bikameralizmus** – systém, keď sa parlament skladá z dvoch komôr, dolnej a hornej, väčšinou z poslaneckej snemovne a zo senátu ako kontrolného orgánu a poistky kvality prijímaných zákonov. Rozdiel medzi dvoma komorami parlamentu môžeme nájsť vo viacerých ich atribútoch, a to predovšetkým:

- vo formálnej nadržanosti dolnej komory;
- v spôsobe ustanovenia týchto komôr (druhá komora nemusí byť volená priamo – je to prípad Belgicka, Francúzska, Nemecka, Rakúska, Ruska, Slovinka; v Španielsku a Taliansku taktiež nie je časť hornej komory volená priamo);
- v počte členov oboch komôr;
- v dĺžke volebných období;
- v existencii inštitútu tzv. rozložených volieb (keď sa vo voľbách postupne obmieňa len časť členov komory – napríklad Česká republika).¹

---

¹ MALOVÁ, D.; MICHÁLEK, L. 2004. *Teoretický a komparatívny úvod do štúdia parlamentov*. In: Malová, D. (ed.): *Parlamentná demokracia. Parlamenti vo svete a na Slovensku*. Bratislava: Univerzita Komenského, s. 30-58.

Komory môžu byť **rovnocenné** tzn. symetrické (na prijatie zákona je potrebný súhlas oboch komôr), alebo **vyvážené** (asymetrické). Vo vyváženom bikameralizme má prvá komora posledné slovo.² Dôležitosť komôr v prípade bikameralizmu možno preto klasifikovať na základe ich vzájomných kompetenčných vzťahov, resp. podľa relatívnej sily oboch komôr. Rozlišujeme potom tieto základné typy bikameralizmu:

- **symetrický** (obe komory majú rovnaké právomoci),
- **mierne asymetrický** (dolná komora nemôže prehlasovať veto hornej komory),
- **úplne asymetrický** (horná komora má minimálne právomoci).³

Väčšina autorov a autoriek zaoberajúcich sa touto témou sa zhoduje na tom, že dolné komory parlamentu sú silnejšími komorami disponujúcimi väčším množstvom právomocí a privilégií. Napríklad horná komora parlamentu ČR – Senát PČR – sa jasne označuje za slabšiu. Zaraďuje sa medzi konzervatívne komory zákonodarnej korekcie so slabším postavením voči prvej komore – Poslaneckej snemovni (PS PČR).

Na opačnej strane stojí Taliansko, u ktorého hovoríme o dokonalom symetrickom bikameralizme, keď sú obe komory navzájom nezávislé a majú rovnaké funkcie a právomoci. Zároveň sú právne predpisy prijaté, len ak ich odsúhlasia obe komory.

Zhoda existuje aj na centrálnej téme výskumu bikameralizmu, ktorou by malo byť samotné správanie sa vo vnútri jednotlivých komôr. Sledovať by sa pri tom mala hlavne tvorba politik. V tomto prípade sú dôležití tzv. „*veto hráči*“, teda to, či komory parlamentu môžu prijatie politiky zablokovať.⁴ Napríklad Senát ČR môže síce návrh zákona neschváliť a poslať na opätovné prerokovanie do PS PČR (dolnej komory), avšak tá má vždy konečné slovo a môže návrh zákona potvrdiť v pôvodnom znení aj napriek výhradám Senátu. Právo absolútneho veta má v istých prípadoch nemecká Spolková rada. Na posúdenie sily horných komôr je teda dôležité poznať ústavné právomoci dvojkomorových parlamentov.

Prinášame podrobnejší pohľad na zloženie, spôsob kreovania a základné právomoci v legislatívnom procese všetkých parlamentov v členských štátoch Európskej únie – 15 jednokomorových (v tabuľke vyznačené modrou) a 12 dvojkomorových (žltou). U tých demonštrujeme odlišné typy bikameralizmov na základe ich symetrickosti (farebne rozlíšené), čo je dané najmä ústavnými pravidlami určujúcimi okrem iného ich vzájomné vzťahy.

---

² NIKODÝM, D. 2011. *Druhá komora parlamentu* - In: Právny obzor. Roč. 6/2011, s. 531-544. ISSN 0032-6984.

³ LIJPHART, A. 1999. *Patterns of Democracy: Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries*. New Haven: Yale University Press.

⁴ TSEBELIS, G.; MONEY, J.: *Bicameralism*, Cambridge University Press, 1997.

Belgicko

Asymetrický bikameralizmus

je federálna konštitučná monarchia s kráľom (hlavou štátu), premiérom (predsedom vlády). Rozhodovacie právomoci nie sú centralizované, ale rozdelené do troch úrovní vlády: federálna vláda, 3 jazykové spoločenstvá (flámske, francúzske a nemecké) a 3 regióny (Flámsko, Brusel – hlavné mesto a Valónsko). Z právneho hľadiska sú rovnocenné, každá však rozhoduje a nesie zodpovednosť v inej oblasti.

Federálny parlament	Dolná komora	Horná komora
Názov komory	<u>Snemovňa reprezentantov / Chambre des Représentants</u>	<u>Senát / Sénat</u>
Počet členov	150	60
Funkčné obdobie	5 rokov	5 rokov
Volebný systém	pomerný	nepriamo volení 50 senátorov menovaných komunálnymi a regionálnymi parlamentmi 10 senátorov kooptovaných na základe výsledkov volieb do Snemovne reprezentantov
Počet obvodov	11 viacmandátových	-
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan, trvalý pobyt v krajine	18 rokov, občan, trvalý pobyt v krajine
Právo veta	v ústavných záležitostiach áno	áno
Posledné slovo v legislatívnom procese	áno	v ústavných záležitostiach rovnocenné

Federálnu zákonodarnú iniciatívu má jeden alebo viacerí členovia Snemovne reprezentantov, jeden alebo viacerí členovia Senátu alebo kráľ (v praxi ministri alebo štátni tajomníci). Existujú tri druhy federálnych legislatívnych postupov v závislosti od prerokúvaného právneho aktu. Pri prvom postupe má federálnu zákonodarnú právomoc iba Snemovňa reprezentantov (napr. udelenie štátneho občianstva; zákony týkajúce sa občianskoprávnej a trestnoprávnej zodpovednosti ministrov kráľa); v druhom prípade má Senát rovnaké právomoci ako Snemovňa reprezentantov (napr. revízia ustanovení v ústave; záležitosti, na ktorých musia nájsť zhodu obe komory na základe ústavy; zákony týkajúce sa zabezpečenia dodržiavania medzinárodných alebo nadnárodných záväzkov; zákony týkajúce sa štátnej rady; organizácia súdov a pod.). Pri treťom postupe, ktorý sa týka prerokovania ústavou stanovených výnimiek, majú určité právomoci obe komory, ale konečné slovo má Snemovňa reprezentantov.

Bulharsko

Unikameralizmus

je parlamentná republika. Predseda vlády (premiér) má najvyššiu výkonnú moc. Hlava štátu (prezident) plní najmä reprezentatívne úlohy a má obmedzené právo veta. Bulharsko je unitárny štát s centralizovanou štruktúrou. Pozostáva z 27 provincií a metropolitnej provincie hlavného mesta Sofia. Miestnych guvernérov vymenúva vláda.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Národné zhromaždenie / Narodno sabranie</u>
Počet členov	240
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	31 viacmandátových
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	21 rokov, občan, bez súdneho zákazu, nie je vo výkone trestu odňatia slobody
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	parlament

Každý poslanec Národného zhromaždenia alebo rady ministrov (člen vlády) má právo predložiť návrh zákona. Prezident môže návrh zákona parlamentu vetovať a vrátiť na jeho opätovné prerokovanie spolu s odvodnením jeho veta. Na opätovné schválenie vetovaného návrhu zákona je potrebná nadpolovičná väčšina všetkých členov Národného zhromaždenia. Takýto návrh zákona následne prezident vyhlási do siedmich dní od jeho prijatia.

Ústavodarná iniciatíva patrí jednej štvrtine poslancov Národného zhromaždenia a prezidentovi. V Bulharsku existuje aj tzv. Veľké národné zhromaždenie, ktoré rozhoduje výlučne o návrhoch na zmenu ústavy, ktoré sa ho dotýkajú. Veľké národné zhromaždenie sa skladá zo 400 členov zvolených podľa platného volebného zákona. Bulharský parlament (Národné zhromaždenie) však môže slobodne meniť a dopĺňať všetky ustanovenia ústavy s výnimkou tých, ktoré patria do právomoci Veľkého národného zhromaždenia.

Cyprus

Unikameralizmus

je prezidentská republika. Prezident je hlavou štátu aj vlády. Napriek tomu, že Cyprus pristúpil k Únii 1. mája 2004 ako de facto rozdelený ostrov, do EÚ patrí celé jeho územie.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Snemovňa reprezentantov / Vouli Antiproson</u>
Počet členov	80 / 56 (56 členov je volených grécko-cyperskými komunitami, zatiaľ čo 24 je volených turecko-cyperskými komunitami, tieto miesta sú momentálne neobsadené).
Funkčné obdobie	5 rokov
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	6 viacmandátových obvodov
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	21 rokov, občan, spôsobilosť na právne úkony, nie je vo výkone trestu odňatia slobody
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	Ústavný / Najvyšší súd

Legislatívnu iniciatívu disponujú členovia parlamentu a ministri (členovia vlády). Pokiaľ ide o výkonno-legislatívne vzťahy, zákony prijaté parlamentom si vyžadujú aj súhlas hlavy štátu. Prezident je zároveň hlavou štátu aj vlády. Preto keď hlava štátu odmietne dať súhlas parlamentom prijatým právnym predpisom, vráti sa do parlamentu na opätovné prerokovanie. Ak sa ani po opätovnom prerokovaní parlament a prezident nezhodnú na znení návrhu zákona, je postúpený ústavnému / najvyššiemu súdu, ktorý o ňom rozhodne.

**Asymetrický
bikameralizmus**

Česká republika

je parlamentná republika s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (prezidentom).

Parlament	Dolná komora	Horná komora
Názov komory	Poslanecká snemovňa / Poslanecká sněmovna	Senát
Počet členov	200	81
Funkčné obdobie	4 roky	6 rokov každé dva roky sa konajú voľby 1/3 Senátu
Volebný systém	pomerný	väčšinový
Počet obvodov	14 viacmandátových	81 jednomandátových
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	21 rokov, občan	40 rokov, občan
Právo veta	nie	suspenzívne (odkladné) veto
Posledné slovo v legislatívnom procese	áno	nie

Každý Snemovňou schválený návrh zákona postupuje do Senátu. Ak Senát svojím uznesením návrh zákona zamietol, predseda Snemovne predloží návrh zákona znova Snemovni na hlasovanie na najbližšej schôdzi Snemovne. Najskôr môže byť návrh prerokovaný desať dní od doručenia uznesenia o zamietnutí. Snemovňa musí hlasovať o návrhu Senátom zamietnutého zákona znova. Podávanie pozmeňovacích návrhov nie je prípustné, rozprava je však možná. Pokiaľ pri hlasovaní vysloví Snemovňa súhlas nadpolovičnej (absolútnej) väčšiny všetkých poslancov, je zamietavé stanovisko Senátu prehlasované a zákon je prijatý. V opačnom prípade návrh zákona schválený nebol a jeho prerokovanie sa končí.

Ak Senát návrh zákona nezamietol, ale vrátil ho s pozmeňovacími návrhmi, hlasovanie o vrátenom návrhu prebieha v dvoch fázach – najprv sa hlasuje o návrhu zákona v znení schválenom Senátom, teda v znení zmien a doplnení. Návrh zákona je prijatý, ak ho schváli jednoduchá väčšina Snemovne, teda nadpolovičná väčšina prítomných poslancov. Ak sa tak nestane, hlasuje sa o návrhu zákona v znení, ktoré pôvodne schválila Snemovňa. Tento návrh potom musí byť prijatý absolútnou – nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov.

Dánsko

Unikameralizmus

je konštitučnou monarchiou, má zastupiteľský parlamentný systém s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (panovníkom), ktorý si oficiálne zachováva výkonnú moc, avšak plní výlučne reprezentatívne a protokolárne úlohy. Súčasťou kráľovstva sú aj dve autonómne krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ: Faerské ostrovy a Grónsko.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Dánsky parlament / Folketinget</u>
Počet členov	179
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	10 viacmandátových obvodov
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan s právom voliť
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	To sa v praxi nestáva.

Vládnuca panovníčka nemá praktickú politickú moc. Napriek tomu však podľa ústavy môže vyvinúť iniciatívu a predložiť do parlamentu návrhy zákonov a ďalšie opatrenia. V praxi sa to však nestáva a panovníčka/panovník nezasahuje do politického života ani nevyjadruje politické názory, aj keď vykonáva určité oficiálne funkcie spojené s politickým životom. Otvára zasadnutie parlamentu, podpisuje prijaté zákony a menuje predsedu vlády. Za normálnych okolností je to najmä vláda, ktorá predkladá návrhy zákonov, avšak podľa ústavy disponujú legislatívnou iniciatívou aj všetci poslanci parlamentu. Všetky prijaté zákony musia byť v súlade s ústavou. V praxi sa ešte nestalo, že by sa hlava štátu a parlament na prijatom zákone nezhodli.

Estónsko

Unikameralizmus

je parlamentná republika, predsedu vlády (premiéra) navrhuje prezident a schvaľuje parlament. Premiér zodpovedá za výkonnú moc, ktorá je zverená vláde. Hlavou štátu je prezident volený parlamentom alebo volebným kolégiom.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Estónsky parlament / Riigikogu</u>
Počet členov	101
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	12 viacmandátových obvodov
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	21 rokov, občan s právom voliť
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	Ústavný / Najvyšší súd

Právo zákonodarnej iniciatívy majú jednotliví poslanci a poslankyne parlamentu, parlamentná frakcia, parlamentné výbory, vláda, ale aj prezident pokiaľ ide o ústavné zákony. Parlament má tiež právomoc – na základe uznesenia prijatého väčšinou svojich členov – navrhnúť vláde, aby predložila návrh zákona, ktorý Riigikogu požaduje.

Zákony prijaté parlamentom vyhlasuje prezident. Prezident môže odmietnuť vyhlásiť zákon prijatý parlamentom a do štrnástich dní od jeho prijatia parlamentom vrátiť zákon spolu s jeho odôvodneným na opätovné prerokovanie. Ak Riigikogu opäť prijme zákon, ktorý mu vrátil prezident bez zmeny, prezident zákon vyhlási alebo navrhne, aby bol zákon vyhlásený za protiústavný. Ak najvyšší súd vyhlási zákon za ústavný, prezident ho musí vyhlásiť.

Fínsko

Unikameralizmus

je parlamentná republika s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (prezidentom). Ústredná vláda sídli v Helsinkách a miestnu samosprávu uskutočňuje 311 obcí a miest. Krajina je rozdelená na 19 regiónov a 70 subregiónov.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	Fínsky parlament / Eduskunta - Riksdagen
Počet členov	200
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	- 14 viacmandátových volebných obvodov (6 až 33 kresiel) - 1 jednomandátový volebný obvod (provincia Aland)
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	parlament

Návrh na prijatie zákona môže byť do parlamentu doručený prostredníctvom vládneho návrhu predloženého vládou alebo prostredníctvom poslaneckého návrhu predloženého členom/ členkou parlamentu. Legislatívne návrhy je možné predložiť počas schôdze parlamentu.

Zákon prijatý parlamentom sa následne predloží na schválenie prezidentovi republiky. Prezident o ňom rozhodne o potvrdí ho do troch mesiacov od predloženia zákona. Prezident môže požiadať o vyjadrenie najvyššieho súdu alebo od najvyššieho správneho súdu k danému zákonu. Ak prezident zákon nepotvrdí, vráti sa na opätovné posúdenie do parlamentu. Ak ho parlament prijme bez podstatných zmien, nadobúda účinnosť aj bez potvrdenia prezidentom. Ak parlament neprijme zákon znova, považuje sa za neplatný. Ak prezident republiky nepotvrdí zákon v stanovenej lehote, bude bezodkladne zaradený na opätovné posúdenie v parlamente a následne môže byť parlamentnom prijatý bez podstatných zmien alebo zamietnutý. Rozhodnutie o takomto návrhu zákona sa prijíma v jednom čítaní, pričom je potrebná väčšina odovzdaných hlasov.

Zákon ktorý bol potvrdený prezidentom alebo ktorý vstúpi do platnosti bez jeho potvrdenia, podpíše prezident republiky a kontrasignuje príslušný minister.

Francúzsko

**Symetrický
bikameralizmus
(nedokonalý)**

je poloprezidentská republika s predsedom vlády (premiérom), ktorého vymenúva prezident. Prezident je priamo volenou hlavou štátu. Územie Francúzska pozostáva z 18 správnych regiónov – z 13 metropolitných (t. j. kontinentálne Francúzsko) a z 5 zámorských regiónov.

Parlament	Dolná komora	Horná komora
Názov komory	<u>Národné zhromaždenie / Assemblée nationale</u>	<u>Senát / Sénat</u>
Počet členov	577	348
Funkčné obdobie	5 rokov	6 rokov
Volebný systém	väčšinový dvojkolový	nepriamo volení (približne 75 000 zástupcami voličov, ktorí sú vybraní zväčša z miestnych a regionálnych zastupiteľstiev)
Počet obvodov	577 jednomandátových	128 územných volebných obvodov (počet obsadzovaných kresiel závisí od počtu obyvateľov)
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan	24 rokov, občan
Právo veta	áno	áno
Posledné slovo v legislatívnom procese	áno	nie

Zákonodarnú iniciatívu v legislatívnom procese vo Francúzsku upravuje čl. 39 ods. 1 Ústavy. Všeobecne platí, že návrh zákona môže podať premiér a členovia parlamentu. Všetky návrhy zákonov sú prerokúvané postupne v dvoch komorách parlamentu za účelom prijatia identického textu. Definitívne prijatie zákona zahŕňa hlasovanie o jeho rovnakom znení. Návrh si takto obe komory medzi sebou „posúvajú“. Každá komora teda postupne prerokúva, pozmeňuje alebo odmieta text zákona prijatého druhou komorou. Tento proces sa končí v momente, keď jedna komora prijme bez zmeny text predtým schválený druhou komorou. Predmetom takéhoto „posúvania“ sú iba tie články, na ktorých zatiaľ nenastala zhoda medzi Senátom a Národným zhromaždením. V praxi sa v prípade pretrvávajúceho nesúhlasu (zvyčajne po dvoch čítaniach v každej z komôr) vytvára zmierovacia komisia, ktorú môže zvoliť predseda vlády. Táto komisia je zmiešaná a paritná, stanovuje spoločný text návrhu, ktorý následne musí byť potvrdený každou komorou. V prípade neúspechu komisie môže vláda, po novom čítaní v každej z komôr, od Národného zhromaždenia požadovať definitívne rozhodnutie. Táto možnosť je síce narušením symetrického bikameralizmu, avšak umožňuje vyriešiť pretrvávajúci konflikt medzi dvoma komorami. Vzhľadom na to, že Národné zhromaždenie je volené vo všeobecných priamych voľbách, môže rozhodnúť ako posledná inštancia, má „posledné slovo“.

Grécko

Unikameralizmus

je parlamentná republika s predsedom vlády (premiérom), ktorý má najvyššiu politickú moc, a hlavou štátu (prezidentom), ktorý plní predovšetkým protokolárne úlohy. Výkonnú moc má vláda.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Helénsky parlament / Vouli Ton Ellinon</u>
Počet členov	300
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	- 56 volebných obvodov, v ktorých sa obsadzujú 288 kresiel (48 viacmandátových a 8 jednomandátových) - 1 celoštátny viacmandátový volebný obvod, v ktorom sa obsadzujú zvyšných 12 kresiel
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	25 rokov, občan s právom voliť
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	parlament

Právo predkladať návrhy zákonov má parlament a vláda. Legislatíva prijatá parlamentom si vyžaduje aj súhlas hlavy štátu (prezidenta). Prezident republiky následne buď vyhlási zákony prijaté parlamentom do jedného mesiaca od hlasovania alebo ich môže v tejto lehote zaslať späť na opätovné prerokovanie do parlamentu. V tomto prípade musí svoje rozhodnutie zdôvodniť.

Vetovaný návrh zákona je bezodkladne zaslaný späť do parlamentu na opätovné prerokovanie. Veto hlavy štátu môže byť prelomené nadpolovičnou väčšinou všetkých členov parlamentu. Takýto zákon sa následne zverejňuje a vyhlasuje do desiatich dní od prelomenia prezidentovho veta (hlasovania v parlamente).

**Symetrický
bikameralizmus
(nedokonalý)**

Holandsko

je parlamentná konštitučná monarchia s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (panovníkom). Výkonnú moc má rada ministrov. Krajina je rozdelená na 12 provincií a 388 obcí.

Parlament	Dolná komora	Horná komora
Názov komory	Snemovňa reprezentantov / Tweede Kamer der Staten-Generaal	Senát / Eerste Kamer der Staten-Generaal
Počet členov	150	75
Funkčné obdobie	4 roky	4 roky
Volebný systém	pomerný	nepriamo volení (12 krajskými radami a 3 volebnými radami z karibskej časti Holandska)
Počet obvodov	19	12 územných obvodov podľa krajských rád a 3 územné obvody podľa volebných rád z karibskej časti Holandska
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan	18 rokov, občan
Právo veta	nie	áno
Posledné slovo v legislatívnom procese	Legislatívu nemožno prijať, pokiaľ s ňou obe komory nesúhlasia.	Legislatívu nemožno prijať, pokiaľ s ňou obe komory nesúhlasia.

Ak vládny kabinet, či Snemovňa reprezentantov zastávajú názor, že je potrebné prijať nové právne predpisy, poveria štátnych zamestnancov vypracovaním návrhu zákona. O predložení návrhu zákona do parlamentu rozhoduje zhromaždenie všetkých ministrov - Rada ministrov. Ak Rada ministrov súhlasí, o návrhu zákona sa následne rokuje v parlamente. Kabinet však najskôr musí požiadať o jeho kontrolu Štátnu radu. Štátna rada kontroluje, či je návrh zákona dobre pripravený a nie je protiústavný. Po odporúčaní Štátnej rady sa zapracujú prípadné zmeny alebo doplnenia textu. Potom je návrh zákona predstavený v Snemovni reprezentantov prostredníctvom tzv. „*Kráľovského posolstva*“. Senát sa zameriava na uskutočniteľnosť nového zákona a zvažuje, či je návrh dobre koncipovaný. Senát návrh zákona nemôže meniť a dopĺňať, avšak má právo s návrhom nesúhlasiť. Napriek tomu, že Senát formálne môže iba odmietnuť alebo prijať legislatívu, v praxi má oveľa viac možností a jeho debaty sú dôležité. Pri súdnych sporoch môžu hrať úlohu vyhlásenia ministrov vlády v Senáte pri diskusiách o návrhoch právnych predpisov. Rozpravy v Senáte prispievajú aj k správne mu výkladu zákona. Senát ma v legislatívnom procese nezastupiteľnú úlohu nakoľko legislatívu nemožno prijať, pokiaľ s ňou nesúhlasia obe komory.

Chorvátsko

Unikameralizmus

je štát s republikovým zriadením. Výkonná moc a zastupovanie štátu doma i v zahraničí sú zverené predsedovi vlády (premiérovi) a hlave štátu (prezidentovi). Štruktúra vlády je založená na oddelení zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci. Parlament má zákonodarnú moc a kontroluje aj činnosť exekutívy.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Chorvátsky parlament / Hrvatski Sabor</u>
Počet členov	151
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	- 10 viacmandátových obvodov (po 14 kreslách) na území Chorvátskej republiky - 1 osobitný volebný obvod (3 kreslá) pre chorvátskych občanov s bydliskom v zahraničí - 1 celoštátny volebný obvod (8 kresiel) vyhradený pre autochtónne národnostné menšiny
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan s právom voliť
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	Ústavný súd

Poslanci, politické kluby, parlamentné pracovné orgány a vláda sú oprávnení predkladať návrhy zákonov. Pri návrhoch na novelizáciu Ústavy Chorvátskej republiky, rokovací poriadok ani zákon neustanovujú konkrétne orgány alebo konkrétny počet poslancov potrebný na ich iniciovanie.

Hlava štátu vyhlasuje zákony do ôsmich dní odo dňa ich prijatia parlamentom. Ak však prezident usúdi, že vyhlásený zákon nie je v súlade s ústavou, môže podať žalobu na preskúmanie ústavnosti tohto zákona Ústavnému súdu Chorvátskej republiky.

Írsko

Asymetrický bikameralizmus

je parlamentná republika. Predsedu vlády (premiéra), ktorý má výkonnú moc, určí dolná poslanecká snemovňa (Dáil) a vymenúva prezident ako hlava štátu. Prezident má prevažne protokolárne právomoci. Írsko pozostáva z 26 grófstiev.

Parlament	Dolná komora	Horná komora
Názov komory	Snemovňa reprezentantov / Dáil Éireann	Senát / Seanad Éireann
Počet členov	160	60
Funkčné obdobie	5 rokov	5 rokov
Volebný systém	pomerný	nepriamo volení 43 členov volia z piatich odborných panelov (kultúra a vzdelávanie, poľnohospodárstvo, práca, priemysel a obchod, verejná správa) členovia súčasnej snemovne, odchádzajúceho senátu a grófskych zastupiteľstiev 11 vymenúva nový predseda vlády 6 volia vybrané univerzity
Počet obvodov	39 viacmandátových (3 až 5 mandátov)	41 viacmandátových
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	21 rokov, občan	21 rokov, občan
Právo veta	áno	nie
Posledné slovo v legislatívnom procese	áno	nie

Pred prijatím zákona musí jeho návrh schváliť dolná aj horná komora. O návrhu zákona iniciovanom členom dolnej komory sa diskutuje najskôr v dolnej komore. Ak dolná komora schváli návrh zákona, potom sa o ňom diskutuje v hornej komore. O návrhu zákona iniciovanom senátorom sa diskutuje najskôr v hornej komore a následne v dolnej komore. Ak dolná komora schváli návrh zákona, horná komora môže jeho prijatie oddialiť, nie však zastaviť. Ak horná komora zákon neschváli, plyní lehota 180 dní, po uplynutí ktorej návrh zákona zaniká. Dolná komora má však právomoc v rámci tejto lehoty prijať uznesenie, v ktorom vyhlási, že návrh zákona sa považuje za prijatý oboma komorami. Vládne návrhy zákonov iniciujú členovia vlády. Senátori nemôžu iniciovať rozpočtové zákony a zmeny v ústave. Tieto vzťahy definuje írsko ústava z júla 1937.

Litva

Unikameralizmus

je parlamentná republika s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (prezidentom), ktorý menuje premiéra. Parlament je jednokomorový zákonodarný orgán. Krajina je rozdelená na 60 obcí s priamo volenými primátormi a starostami.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	Parlament / Seimas
Počet členov	141
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	zmiešaný
Počet obvodov	- 71 jednomandátových volebných obvodov - 1 celoštátny viacmandátový volebný obvod, v ktorom sa obsadzuje zvyšných 70 kresiel
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	25 rokov, občan s právom voliť a trvalým bydliskom v Litve
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	parlament

Právom zákonodarnej iniciatívy disponujú členovia a členky parlamentu, prezident a vláda. Avšak právo legislatívnej iniciatívy majú aj občania Litovskej republiky. Ak 50 000 občanov Litovskej republiky, ktorí majú volebné právo, predloží parlamentu návrh zákona, parlament ho musí zvážiť.

Zákony prijaté parlamentom nadobudnú platnosť po ich podpísaní a vyhlásení prezidentom, pokiaľ samotné zákony nestanovujú neskorší dátum nadobudnutia platnosti. Prezident môže do desiatich dní od prijatia zákona v parlamente zákon podpísať a oficiálne vyhlásiť alebo ho s odôvodnením vráti parlamentu na opätovné posúdenie. Ak parlamentom prijatý zákon nevráti späť, no nepodpíše ho v stanovenej lehote, zákon nadobudne platnosť po jeho podpísaní a úradnom vyhlásení predsedu parlamentu.

V prípade prezidentovho veta, návrh zákona opätovne prerokuje parlament. Zákon prehodnotený parlamentom sa považuje za prijatý, ak sú prijaté zmeny a doplnky predložené prezidentom republiky, alebo ak za zákon hlasuje viac ako 1/2 všetkých členov parlamentu. Ak sa jedná o ústavný zákon, musia zaň znovu hlasovať najmenej 3/5 všetkých členov Seimasu. Prezident republiky musí takéto zákony podpísať do troch dní a okamžite ich vyhlásiť.

Lotyšsko

Unikameralizmus

je parlamentná republika s predsedom vlády (premiérom), ktorý vyberá ministrov, a hlavou štátu (prezidentom), ktorý plní najmä protokolárne úlohy a vymenúva predsedu vlády.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Parlament / Saeima</u>
Počet členov	100
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	5 viacmandátových volebných obvodov (od 13 do 32 mandátov)
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	21 rokov, občan
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	parlament

Prácu parlamentu reguluje Predsedníctvo, ktoré je vždy zvolené na začiatku funkčného obdobia parlamentu. Pozostáva z piatich členov na čele s predsedom parlamentu. Predsedníctvo určuje vnútorné pravidlá a pracovné procedúry parlamentu, vyjadruje stanoviská k predkladaným dokumentom, a pripravuje program plenárnych schôdzí. Návrhy zákonov predkladá parlamentu, ktorý ich posunie výborom a určí gestorský výbor. Ten následne pripraví kvalifikovaný názor a doplnujúce poznámky a pošle ich Predsedníctvu, ktoré takýto návrh zákona zaradí do programu plenárneho zasadnutia. Tam sa následne uskutoční prvé čítanie, v ktorom sa diskutuje o jeho základných princípoch; môže sa deklarováť, že zákon je urgentný, návrh sa môže rovno schváliť alebo ho s pozmeňujúcimi návrhmi posunú späť gestorskému výboru na dopracovanie. Po preskúmaní návrhov a dopracovaní sa zákon rovnakým postupom rieši v druhom čítaní, v ktorom môže byť prijatý alebo zamietnutý, alebo môže byť posunutý do tretieho čítania, v ktorom prichádza na rad konečné hlasovanie. Pri kladnom výsledku je zákon odoslaný Predsedníctvu. To ho posunie prezidentovi, ktorý zákon zverejní vo vestníku (Latvijas Vestnesis). Prezident má podľa ústavy právo legislatívu iniciovať, pozdržať, prípadne vrátiť na opätovné posúdenie, avšak finálne rozhodnutie o zákone je v rukách parlamentu.

Luxembursko

Unikameralizmus

je parlamentná konštitučná monarchia (veľkovejvodstvo) s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (veľkovejvodom), ktorý má len formálne právomoci. Vláda má v rukách výkonnú moc.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Poslanecká snemovňa / Chambre des Députés</u>
Počet členov	60
Funkčné obdobie	5 rokov
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	4 viacmandátové volebné obvody (od 7 do 23 mandátov)
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan, trvalý pobyt v krajine
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	parlament

Zákonodarnú moc má poslanecká snemovňa. Tá schvaľuje zloženie vlády, ktorá sa skladá z ministerského predsedu a 12 ministrov. Ďalším dôležitým orgánom je Štátna rada s 21 členmi vymenovanými veľkovejvodom na doživotie. Veľkovejvoda má ako hlava štátu výkonnú moc. Zabezpečuje implementáciu zákonov a vydáva požadované nariadenia podľa článku 34 luxemburskej ústavy. Snemovňa prijíma zákony podľa procesných noriem stanovených ústavou a určených v jej rokovacom poriadku. Zdieľa právo na iniciatívu legislatívnych procesov s veľkovejvodom, ktorý si ho môže uplatniť prostredníctvom vlády. Vláda predkladá vládne návrhy zákona (projet de loi) veľkovejvodovi so žiadosťou o oprávnenie predložiť ich v jeho mene poslaneckej snemovni. Tá môže pristúpiť k záverečnému hlasovaniu až po oznámení stanoviska Štátnej rady. Podobne je to aj pri parlamentných návrhoch zákonov (proposition de loi), keď sa tieto dávajú najskôr na vyjadrenie vláde, a následne sa opäť prediskutujú v snemovni. V záverečnej fáze sa zákon prijíma v parlamente a formálne ho uzákoňuje veľkovejvoda. Veľkovejvoda však za zákony nie je zodpovedný, každý zákon, ktorý prijme, musí totiž podpísať tiež člen vlády, ktorý zaň preberie plnú zodpovednosť.

Maďarsko

Unikameralizmus

je parlamentná republika s predsedom vlády (premiérom), ktorý má výkonnú moc, a hlavou štátu (prezidentom), ktorý plní najmä reprezentatívne úlohy. Maďarsko sa delí na 19 žúp, Budapešť a 23 miest, ktoré majú župnú právomoc.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Parlament / Országgyűlés</u>
Počet členov	199
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	zmiešaný väčšinový: 106 členov pomerný: 93 členov
Počet obvodov	106 jednomandátových volebných obvodov 1 celoštátny viacmandátový
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	parlament

Legislatívu môže podľa kapitoly *Národné zhromaždenie, čl. 6 ods. 1 ústavy* z roku 2011 iniciovať prezident republiky, vláda, parlamentné výbory a ktorýkoľvek poslanec. Národné zhromaždenie má právomoc prijímať právne predpisy, väčšinu z nich jednoduchou väčšinou prítomných poslancov. Na zmenu a doplnenie ústavy, na niektoré rozhodnutia, ktoré sú v nej uvedené, na prijatie tzv. kardinálnych aktov a podobne, je potrebná dvojtretinová väčšina hlasov poslancov resp. prítomných poslancov. Legislatívny proces sa uskutočňuje v niekoľkých fázach: začína sa všeobecnou debatou na plenárnom zasadnutí, pokračuje detailnou diskusiou na rokovaní zainteresovaných výborov, ktoré svoje návrhy predkladajú legislatívnemu výboru. Odtiaľ sa návrh dostáva naspäť na plenárne zasadnutie, kde sa diskutuje o správach výborov a následne sa hlasuje.

Predseda parlamentu podpisuje zákony, ktoré prijal parlament, a následne ich zašle prezidentovi republiky. Ak má prezident výhrady k ústavnosti niektorého ustanovenia zákona, môže ho predložiť ústavnému súdu, ktorý ho preskúma v prednostnom konaní. Ak prezident nevyužije túto možnosť, ale nesúhlasí so zákonom či s niektorým jeho ustanovením, alebo ak ústavný súd nevyhoví jeho námietke, môže jedenkrát vrátiť zákon spolu s pripomienkami parlamentu na opätovné prerokovanie. Ten ho prerokuje a znova hlasuje. Znova prijatý zákon prezident ratifikuje a zabezpečí jeho vyhlásenie do piatich dní.

Malta

Unikameralizmus

je parlamentná republika s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (prezidentom), ktorý plní najmä protokolárne úlohy. Krajina je rozdelená na päť regiónov.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Snemovňa reprezentantov / Il-Kamra Tad-Deputati</u>
Počet členov	65 priamo volených, ďalší 3 členovia (dvaja dodatočne volení podľa ústavy a predseda ako člen ex officio), momentálne dokopy 67
Funkčné obdobie	5 rokov
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	13 viacmandátových volebných obvodov (po 5 mandátov)
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	parlament

Prevažnú väčšinu legislatívnej iniciatívy tvoria vládne návrhy zákonov. Po prvom čítaní, keď sa hlasuje bez diskusie, sa návrh zákona zaradí do programu rokovania parlamentu do druhého čítania. Predseda parlamentu vyzve príslušného ministra, aby návrh predložil. Diskutuje sa iba o princípoch, nie o detailoch, hlasuje sa o návrhu ako celku. Ďalším legislatívnym procesom je fáza výboru, každé ustanovenie návrhu zákona sa skúma osobitne a podrobne. Vláda aj opozícia môžu počas rozpravy navrhnúť ľubovoľný počet pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, o ktorých sa v závere hlasuje. Na konci diskusie predseda informuje parlament o dosiahnutom pokroku a o tom, či bol návrh zákona prijatý s pozmeňujúcimi návrhmi alebo bez nich. Návrh ide do tretieho čítania, kde je možné ho schváliť alebo nakrátko odložiť. Vtedy snemovňa preruší rokovanie na 20 minút. Následne sa rokuje za zatvorenými dverami a poslanci v závere hlasujú podľa mien za alebo proti. Predseda potom vyhlási, či návrh zákona prešiel fázou tretieho čítania a odsúhlasením väčšinou prítomných a hlasujúcich poslancov, pokiaľ ústava neustanovuje inak. Návrh zákona sa potom predloží prezidentovi na vyjadrenie súhlasu a zverejní sa vo vládnom vestníku. Prezident je povinný zákon bezodkladne podpísať, následne sa publikuje v zbierke (č. 72 ústavy).

Symetrický bikameralizmus (nedokonalý)		Nemecko	
je federálna parlamentná republika s predsedom vlády (kancelárom) a hlavou štátu (prezidentom). Nemecko pozostáva zo 16 spolkových krajín, z ktorých každá má vlastnú ústavu.			
Parlament	Dolná komora	Horná komora	
Názov komory	<u>Nemecký spolkový snem / Deutscher Bundestag</u>	<u>Spolková rada / Deutscher Bundesrat</u> (nie je to typická druhá či horná komora parlamentu, ide však o významný legislatívny orgán)	
Počet členov	dokopy aktuálne 736	aktuálne 69 hlasov (hlasy v počte 3 – 6 pre danú krajinu sa odvíjajú od počtu jej obyvateľov; v jednej osobe môže byť kumulovaných aj viac hlasov za danú krajinu)	
Funkčné obdobie	4 roky	4 roky (nie je spoločné, závisí od funkčného obdobia daného zástupcu krajiny)	
Volebný systém	zmiešaný: 299 členov je zvolených v rámci väčšinového systému a zvyšné kreslá sa obsadia pomerným zastúpením podľa zoznamu strán (volič hlasuje dvoma hlasmi: prvým si volí priameho kandidáta, druhým odovzdá hlas strane)	vymenúvajú ich spolkové vlády prevažne spomedzi svojich členov	
Počet obvodov	299 jednomandátových 16 viacmandátových volebných obvodov zodpovedajúcich spolkovým krajinám	16 krajín s 3 – 6 hlasmi	
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan	18 rokov, občan aspoň 1 rok	
Právo veta	nie	áno (absolútne a suspenzívne)	
Posledné slovo v legislatívnom procese	áno	čiastočne áno	

Všetky návrhy zákonov Spolkovej vlády sú najskôr predložené Spolkovej rade, ktorá je oprávnená podávať pripomienky k týmto zákonom obvykle v lehote šiestich týždňov. Jej stanovisko nie je v tejto fáze záväzné, Spolková vláda môže dať opačné stanovisko. Návrh zákona, stanovisko Spolkovej rady a proti-stanovisko Spolkovej vlády sa následne odosielaajú do Spolkového snemu. V prípade, že snem prijme návrh zákona, opätovne postupuje do Spolkovej rady. Možnosť jej intervencie v tomto druhom kole závisí od toho, či si návrh zákona vyžaduje jej súhlas (ide napr. o zmeny ústavy, financie). Ak áno, k dispozícii sú tri možnosti: rada môže zákon odsúhlasiť, odmietnuť (zákon definitívne nie je prijatý) alebo zvolať zmierovací výbor. Ten sa skladá zo 16 členov Spolkového snemu a 16 členov Spolkovej rady. Jeho úlohou je vyjednať kompromis. Ak ide o zákony, ktoré si nevyžadujú jej priamy súhlas, Spolková rada (ako jediný orgán) ich môže suspenzívne vetovať (vznesením námietky). V takom prípade bude zákon zaslaný späť do Spolkového snemu a ak ten nerozhodne o nijakých zmenách, môže byť námietka zamietnutá, na čo je potrebná absolútna väčšina hlasov.

Poľsko

**Asymetrický
bikameralizmus**

je parlamentná republika s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (prezidentom). Základom vládnej štruktúry je rada ministrov. Krajina je rozdelená na 16 vojvodstiev.

Parlament	Dolná komora	Horná komora
Názov komory	Sejm / Sejm	Senát / Senat
Počet členov	460	100
Funkčné obdobie	4 roky (obe komory sa volia naraz)	4 roky
Volebný systém	pomerný	väčšinový
Počet obvodov	41 viacmandátových	100 jednomandátových
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	21, občan, trvalý pobyt v krajine najmenej päť rokov	30, občan, trvalý pobyt v krajine najmenej päť rokov
Právo veta	nie	suspenzívne (odkladné) veto
Posledné slovo v legislatívnom procese	áno	nie

Senát disponuje právom zamietnuť alebo pozmeniť návrh zákona prijatý Sejmom do 30 dní od predloženia návrhu zákona. Následne môže dolná komora zamietnuť rozhodnutie hornej komory absolútnou väčšinou hlasov za prítomnosti najmenej polovice štatutárneho počtu členov Sejmu. Ak horná komora neprijme žiadne uznesenie o návrhu zákona do 30 dní od predloženia návrhu zákona, návrh zákona sa považuje za prijatý v znení predloženom dolnou komorou – Sejmom.

Portugalsko

Unikameralizmus

je poloprezidentská republika s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (prezidentom), ktorý má právomoc vymenúvať predsedu a ďalších členov vlády. Krajina je administratívne rozdelená na 308 obcí ďalej delených na 3092 celkov.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Zhromaždenie republiky / Assembleia da República</u>
Počet členov	230
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	22 viacmandátových volebných obvodov
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	parlament

Parlament je typickým zákonodarným orgánom, ktorému o. i. prináleží iniciatíva a kompetencie pri revízii ústavy. Právomoc iniciovať legislatívu majú členovia parlamentu, parlamentné skupiny a vláda; ak sa legislatíva týka autonómneho regiónu, iniciatívu môže vyvinúť príslušné zákonodarné zhromaždenie. Zákon tiež stanovuje podmienky, za akých môžu legislatívne iniciatívy predkladať skupiny registrovaných voličov. Rozprava sa koná v dvoch striedavých formátoch, ktoré naplánuje predseda parlamentu v spolupráci s vládou. V rámci prvého formátu – o všeobecnej politike, ktorého sa zúčastňuje predseda vlády a ktorý sa uskutočňuje v dvoch kolách, sa rozprava začína vystúpením jednej zo strán a následne sa diskutujúce strany striedajú. V rámci druhého formátu – o sektorovej politike, sa rozprava začína úvodným vystúpením zodpovedného ministra, a môže byť prítomný aj predseda vlády. Nasleduje časť venovaná otázkam poslancov v dvoch kolách. O parlamentných aktoch sa spravidla hlasuje jednoduchou väčšinou a sú známe ako dekréty, pokiaľ nie sú zverejnené ako zákony, a to po uzákonení prezidentom republiky a po podpise predsedu vlády.

Rakúsko

**Asymetrický
bikameralizmus**

je federálna parlamentná republika s predsedom vlády (kancelárom) a hlavou štátu (prezidentom).
Rakúsko pozostáva z 9 spolkových krajín.

Parlament	Dolná komora	Horná komora
Názov komory	Národná rada / Nationalrat	Spolková rada / Bundesrat
Počet členov	183	61
Funkčné obdobie	5 rokov	funkčné obdobie členov rady sa pohybuje od 5 do 6 rokov v závislosti od spolkovej krajiny, ktorú zastupujú; po provinčných voľbách sa čiastočne obnovujú
Volebný systém	pomerný	nepriamo volení (volia ich regionálne parlamenty)
Počet obvodov	9	-
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan	18 rokov, občan, trvalý pobyt v danej spolkovej krajine
Právo veta	nie	suspenzívne (odkladné) veto
Posledné slovo v legislatívnom procese	áno	nie

Každý právny akt Národnej rady sa bezodkladne zašle Spolkovej rade. Môže byť vyhlásený, iba ak Spolková rada nevznesie námietky. Výnimkou sú zákony týkajúce sa rokovacieho poriadku Národnej rady, federálneho rozpočtu, niektorých finančných zákonov a záverečného účtu federácie. Spolková rada síce nemôže zmeniť legislatívne akty prijaté Národnou radou, ale môže ich zamietnuť v lehote ôsmich týždňov na základe odôvodnenej námietky. Týmto spôsobom uplatňuje svoje právo veta, ktoré má však vo väčšine prípadov iba odkladný účinok. V prípade vetovania musí Národná rada znovu rokovať o danom akte. Môže zotrvať na pôvodnom návrhu za podmienky, že je prítomná aspoň polovica jej členov. Toto rozhodnutie je konečné a Spolková rada už proti nemu nemôže namietat'.

Rumunsko

**Symetrický
bikameralizmus**

je poloprezidentská republika s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (prezidentom). Výkonné funkcie má vláda a prezident. Krajina sa delí na 41 žúp a hlavné mesto Bukurešť.

Parlament	Dolná komora	Horná komora
Názov komory	Poslanecká snemovňa / Camera Deputatilor	Senát / Senatul
Počet členov	330	136
Funkčné obdobie	4 roky	4 roky
Volebný systém	pomerný	pomerný
Počet obvodov	41 volebných obvodov na úrovni žúp (jeden na župu) s 279 mandátmi 1 volebný obvod v Bukurešti s 29 mandátmi 1 volebný obvod v zahraničí so 4 mandátmi	41 volebných obvodov na úrovni žúp (jeden na župu) so 121 mandátmi 1 volebný obvod v Bukurešti s 13 mandátmi 1 volebný obvod v zahraničí s dvoma mandátmi
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	23 rokov, občan, trvalý pobyt v krajine	33 rokov, občan, trvalý pobyt v krajine
Právo veta	áno	áno
Posledné slovo v legislatívnom procese	áno	áno

Schválenie každou z dvoch komôr sa vyžaduje pre všetky návrhy zákonov – jednoduchou väčšinou v prípade bežných zákonov a absolútnou väčšinou v prípade základných a ústavných zákonov. Za predpokladu, že komora neurobí konečné rozhodnutie o návrhu zákona do 45 dní (alebo 60 dní v prípade kódexov a zložitých zákonov) sa návrh považuje za schválený. Návrhy základných a ústavných zákonov sa musia podávať v dolnej komore; ostatné návrhy sa podávajú v hornej komore. Obe komory sa stretávajú na spoločnom zasadnutí pri niektorých nelegislatívnych rozhodnutiach.

Návrh zákona prijatý jednou komorou a zamietnutý druhou komorou sa zašle komore, ktorá ho zamietla, s cieľom nanovo ho prediskutovať. Druhé odmietnutie návrhu zákona je konečné. Ak jedna z komôr predložila návrh zákona v inom znení, ako ho schválila druhá komora, začnú predsedovia oboch komôr dohadovanie prostredníctvom mediačného výboru. Mediačný výbor sa pokúsi vypustiť texty, ktoré sú predmetom sporov a nahradiť ich formuláciami prijateľnými pre obe komory. Návrhy mediačného výboru sú zahrnuté v správe, ktorá sa predkladá na diskusiu a na prijatie obom komorám na samostatných zasadaniach.

Slovensko

Unikameralizmus

je parlamentná republika s predsedom vlády (premiérom), ktorý má v rukách väčšinu výkonnej moci, a hlavou štátu (prezidentom), ktorý síce formálne stojí na čele exekutívy, má však obmedzené právomoci. Štát sa delí na osem samosprávnych krajov.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Národná rada Slovenskej republiky</u>
Počet členov	150
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	1 celoštátny viacmandátový obvod
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	21 rokov, občan, trvalý pobyt v krajine
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	parlament

Národná rada je jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky. Spôsob tvorby zákonov upravujú legislatívne pravidlá tvorby zákonov publikované v Zbierke zákonov SR pod č. 19/1997 Z. z. Zákonodarnú iniciatívu majú výbory NR SR, poslanci NR SR a vláda SR. Zákonodarný proces sa realizuje prostredníctvom troch čítaní, z ktorých je ťažiskové druhé čítanie vo výboroch a na schôdzi NR SR. V prvom čítaní po všeobecnej rozprave môže NR SR návrh vrátiť na dopracovanie, zastaviť pokračovanie v rokovaní alebo posunúť návrh zákona do druhého čítania. V druhom čítaní môže plénum rokovať najskôr po uplynutí 48 hodín od doručenia spoločnej správy výborov alebo informácie spoločného spravodajcu. Podanie pozmeňujúceho alebo doplňujúceho návrhu je podmienené súhlasom najmenej 15 poslancov. V treťom čítaní môže poslanec navrhnúť len opravu legislatívno-technických a jazykových chýb. Iné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy môže predložiť najmenej 30 poslancov. V treťom čítaní NR SR návrh zákona schvaľuje. Na prijatie ústavy, ústavného zákona, odsúhlasenie neverejnej schôdze národnej rady a v ďalších prípadoch, keď to vyžaduje ústava alebo zákon, je potrebná trojpäťtinová kvalifikovaná väčšina najmenej 90 poslancov, niektoré akty si vyžadujú absolútnu väčšinu 76 hlasov všetkých poslancov, bežné zákony sa schvaľujú relatívnou väčšinou prítomných poslancov.

Prezident má voči zákonom prijatých v NR SR právo relatívneho – suspenzívneho veta, ktoré možno akceptovať alebo prelomiť opätovným prerokovaním a schválením nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov. Zákon môže byť schválený v pôvodnej podobe bez akceptácie pripomienok prezidenta, v podobe so zapracovanými pripomienkami alebo nemusí byť schválený vôbec. S právom veta úzko súvisí právomoc prezidenta podpisovať prijaté zákony. Odmietnutie alebo faktická prekážka podpisania zákona však nemôže zabrániť ich vyhláseniu v Zbierke zákonov.

Slovinsko

**Asymetrický
bikameralizmus**

je parlamentná demokratická republika s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (prezidentom), ktorý je volený priamo. Vláda má výkonnú a správnu moc. Premiéra a ministrov volí parlament.

Parlament	Dolná komora	Horná komora
Názov komory	Národné zhromaždenie / Drzavni Zbor	Národná rada / Drzavni Svet
Počet členov	90	40
Funkčné obdobie	4 roky	5 rokov
Volebný systém	pomerný	nepriamo volení záujmovými skupinami: 22 predstaviteľov miestnych záujmových skupín 6 zástupcov nekomerčných aktivít 4 zástupcovia zamestnávateľov 4 zástupcovia zamestnancov 4 zástupcovia poľnohospodárov, remeselníkov, živnostníkov a nezávislých odborníkov
Počet obvodov	41 viacmandátových	22 jednomandátových obvodov určených na voľbu miestnych zástupcov; okrem toho neexistujú žiadne ďalšie obvody pre iné záujmové skupiny
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	21 rokov, občan, trvalý pobyt v krajine najmenej päť rokov	18 rokov, občan, trvalý pobyt v krajine najmenej päť rokov, výkon príslušnej činnosti alebo pracovnoprávny vzťah v Slovinsku; zástupca miestnych záujmov – trvalý pobyt vo volebnom obvode
Právo veta	nie	suspenzívne (odkladné) veto
Posledné slovo v legislatívnom procese	áno	nie

Národná rada (horná komora) môže do siedmich dní od prijatia zákona a pred jeho vyhlásením požiadať Národné zhromaždenie, aby o takomto zákone opäť rozhodlo (odkladné veto). Rozhodnutie Národnej rady je záväzná tzn. že Národné zhromaždenie musí takýto zákon prehodnotiť. To sa deje hneď na nasledujúcej schôdzi. Pri opätovnom rozhodovaní o zákone je na jeho prijatie potrebný súhlas absolútnej väčšiny členov dolnej komory. Takéto nové rozhodnutie Národného zhromaždenia je konečné.

Španielsko

Asymetrický bikameralizmus

je parlamentná demokracia a konštitučná monarchia s radou ministrov (na čele s premiérom) a s hlavou štátu (panovníkom). Španielsko je unitárny štát pozostávajúci zo 17 autonómnych spoločenstiev a 2 autonómnych miest.

Generálne kortesy / Las Cortes Generales	Dolná komora	Horná komora
Názov komory	Poslanecká snemovňa / Congreso de los Diputados	Senát / Senado
Počet členov	350	266
Funkčné obdobie	4 roky (obe komory sa volia naraz)	4 roky
Volebný systém	zmiešaný	208 priamo volení (volebný systém je zmiešaný) 58 nepriamo volení (každé zo 17 autonómnych spoločenstiev volí v legislatívnom orgáne jedného, plus jedného ďalšieho zástupcu na každý milión obyvateľov)
Počet obvodov	50 viacmandátových (minimálne 2 kreslá na provinciu, zvyšok pridelený podľa obyvateľstva) 2 jednomandátové volebné obvody (severoafrikké enklávy Ceuta a Melilla)	59 viacmandátových obvodov korešpondujúcich s provinciami, plus Ceuta a Melilla
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan	18 rokov, občan
Právo veta	áno	áno (suspenzívne)
Posledné slovo v legislatívnom procese	áno	nie

Obe komory majú spoločnú zákonodarnú moc, obe majú právo iniciovať zákony. Senát svoje návrhy po vyslovení svojho počiatočného súhlasu posiela ako nie-vládne návrhy do snemovne, ktorá o nich ďalej rozhoduje. Ide o typ nedokonalého asymetrického bikameralizmu, kde je zreteľná nadradenosť Poslaneckej snemovne nad Senátom v legislatívnom procese.

Senát môže predkladať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k návrhu zákona schváleného snemovňou, tá sa k nim musí následne vyjadriť, prijať alebo neprijať ich, a to jednoduchou väčšinou. Ak Senát absolútnou väčšinou návrh zákona vetuje, ten sa vráti do snemovne, ktorá ho môže prijať absolútnou väčšinou alebo môže počkať dva mesiace a opätovne ho schváliť jednoduchou väčšinou.

Švédsko

Unikameralizmus

je konštitučná monarchia a parlamentná demokracia s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (panovníkom). Švédsko je unitárny štát, ktorý je rozdelený na 20 krajov.

Parlament	Jednokomorový
Názov komory	<u>Parlament / Riksdagen</u>
Počet členov	349
Funkčné obdobie	4 roky
Volebný systém	pomerný
Počet obvodov	29 viacmandátových volebných obvodov na voľbu 310 poslancov (2 až 34 mandátov) 1 ďalší viacmandátový volebný obvod na voľbu 39 poslancov
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	18 rokov, občan
Posledné slovo v legislatívnom procese (keď sa parlament a hlava štátu nezhodnú)	parlament

Zákonodarnú moc má v rukách výhradne parlament. Vo väčšine prípadov predkladá návrhy nových zákonov vláda, môže ich však iniciovať aj jeden poslanec alebo skupina poslancov. Vláda môže prijímať aj všeobecne záväzné nariadenia. Samotný legislatívny proces pozostáva zo štyroch krokov. Najskôr sa prezentujú návrhy nových právnych predpisov alebo zmien a doplnení existujúcich zákonov. Po predložení návrhu predseda parlamentu informuje parlament a návrh sa posunie parlamentnému výboru, ktorý ho preskúma podrobnejšie a predloží svoje odporúčania. Potom sa koná rozprava na plenárnom zasadnutí a hlasuje sa. Po schválení zákona pošle parlament vláde písomné oznámenie, v ktorom ju o svojom rozhodnutí informuje. Ide spravidla o krátku správu a všetky podrobnejšie informácie sú obsiahnuté v príslušnej správe výboru. Vláda publikuje akt v zákonníku. Zákon, ktorý bol prijatý, je možné zastaviť alebo zmeniť (prípadne doplniť) iba v prípade, že parlament prijme nový zákon.

Taliansko

**Dokonalý symetrický
bikameralizmus**

je parlamentná republika s predsedom vlády (premiérom) a hlavou štátu (prezidentom).
Päť z 20 jeho regiónov má autonómne postavenie.

Parlament / Il Parlamento	Dolná komora	Horná komora
Názov komory	Poslanecká snemovňa / Camera dei Deputati	Senát / Senato della Repubblica
Počet členov	630*	321*
Funkčné obdobie	5 rokov	5 rokov
Volebný systém	zmiešaný: 232 poslancov je volených väčšinovým 386 pomerným 12 pomerným vo volebných obvodoch v zahraničí	zmiešaný: Priamo volení – 315 116 poslancov je volených väčšinovým 193 pomerným 6 pomerným vo volebných obvodoch v zahraničí Vymenúvaní prezidentom – 5 Iní (bývalí prezidenti republiky sú ex offo senátormi na celý život, pokiaľ sa nevzdajú funkcie)
Počet obvodov	-	-
Pasívne volebné právo (t. j. právo byť volený)	25 rokov, občan; zahraničné obvody – kandidát musí mať trvalý pobyt v danej geografickej skupine	40 rokov, občan; zahraničné obvody – kandidát musí mať trvalý pobyt v danej geografickej skupine
Právo veta	áno	áno
Posledné slovo v legislatívnom procese	rovnocenné	rovnocenné

Obe komory sú navzájom nezávislé a majú rovnaké funkcie a právomoci. Právne predpisy sú prijaté, len ak ich odsúhlasia obe komory. Niektoré ústavou určené zasadnutia sa konajú spoločne (obe komory sa zídu ako jeden orgán pod vedením predsedu Poslaneckej snemovne) – napr. pri voľbe a akte sľubu prezidenta republiky, ale tiež pri voľbe tretiny ústavných sudcov a tretiny členov Najvyššej sudcovskej rady. V talianskom prípade ide o dokonalý symetrický bikameralizmus.

* V septembri 2020 sa v Taliansku uskutočnilo úspešné referendum, na základe ktorého sa zmení a doplní talianska ústava v rôznych aspektoch. Zníži sa počet volených poslancov v parlamente zo 630 na 400 v snemovni a z 315 na 200 v senáte. Navrhované zmeny schválilo 69,96 % voličov. Očakáva sa, že k zníženiu počtu poslancov dôjde v najbližších talianskych parlamentných voľbách, ktoré sa majú konať najneskôr 28. mája 2023.

Zdroje

ASSEMBLEIA DA REPÚBLICA. PORTUGUESE PARLIAMENT. *Competences of the Parliament*. Dostupné na internete: <https://www.parlamento.pt/sites/EN/Parliament/Paginas/Competences.aspx> [cit. 28.06.2022].

ASSEMBLEIA DA REPÚBLICA. PORTUGUESE PARLIAMENT. *Constitution of Portugal*. Dostupné na internete: <https://www.parlamento.pt/sites/EN/Parliament/Documents/Constitution7th.pdf> [cit. 28.06.2022].

ASSEMBLEIA DA REPÚBLICA. PORTUGUESE PARLIAMENT. *Legislative process*. Dostupné na internete: <https://www.parlamento.pt/sites/EN/Activity/Paginas/default.aspx> [cit. 28.06.2022].

BBC. *Italians vote to slash size of parliament by a third*. Dostupné na internete: <https://www.bbc.com/news/world-europe-54244025> [cit. 28.06.2022].

CONGRESO DE LOS DIPUTADOS. *Standing Orders of the Congress*. Dostupné na internete: <https://www.congreso.es/en/normas/reglamento-del-congreso> [cit. 28.06.2022].

CONSTITUTE PROJECT. *Constitution of Hungary*. Dostupné na internete: https://www.constituteproject.org/constitution/Hungary_2013.pdf?lang=en [cit. 28.06.2022].

CONSTITUTE PROJECT. *Estonia's Constitution of 1992 with Amendments through 2015*. Dostupné na internete: https://www.constituteproject.org/constitution/Estonia_2015.pdf?lang=en [cit. 28.06.2022].

CROATIAN PARLIAMENT. *Legislative procedure*. Dostupné na internete: <https://www.sabor.hr/en/about-parliament/legislative-procedure> [cit. 28.06.2022].

ČARNI, M.; KOŠAK, Š.; ŠTEFANEC, I. *Update: Republic of Slovenia Legal System and Legal Research*. Dostupné na internete: <https://www.nyulawglobal.org/globalex/Slovenia1.html> [cit. 28.06.2022].

DANISH PARLIAMENT. *Democracy*. Dostupné na internete: <https://www.thedanishparliament.dk/da/democracy> [cit. 28.06.2022].

DANISH PARLIAMENT. *My Constitutional Act*. Dostupné na internete: https://www.thedanishparliament.dk/-/media/pdf/publikationer/english/my_constitutional_act_with_explanations.ashx [cit. 28.06.2022].

DEUTSCHER BUNDESTAG. *Parlament. Úkoly*. Dostupné na internete: <https://www.bundestag.de/cz/parlament?url=L2N6L3BhcmxhbWVudC9hdWZnYWJlbi1pbmhhbHQ0tNjM4OTI4&mod=mod638934> [cit. 28.06.2022].

DRŽAVNI ZBOR. *Legislative procedure*. Dostupné na internete: [Legislative procedure \(dz-rs.si\)](https://www.dz-rs.si) [cit. 28.06.2022].

ĐURINOVA, P. *Zákonodarná iniciatíva v legislatívnom procese*. 2016. Parlamentný inštitút K NR SR.

EDUSKUNTA. *How Eduskunta works*. Dostupné na internete: <https://www.parliament.fi/EN/naineduskuntatoimii/Pages/default.aspx> [cit. 28.06.2022].

EURACTIV. *Európska únia – Členské krajiny EÚ*. Dostupné na internete: <https://www.europskaunia.sk/component/tags/tag/clenske-krajiny-eu> [cit. 28.06.2022].

EUROPEAN E-JUSTICE PORTAL. *Member State law – Belgium*. Dostupné na internete: https://e-justice.europa.eu/content_member_state_law-6-be-en.do?init=true&member=1 [cit. 28.06.2022].

FINLEX. *The Constitution of Finland 11 June 1999 (731/1999, amendments up to 817/2018 included)*. Dostupné na internete: <https://finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1999/en19990731.pdf> [cit. 28.06.2022].

HELLENIC PARLIAMENT. *The Constitution of Greece*. Dostupné na internete: <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/f3c70a23-7696-49db-9148-f24dce6a27c8/001-156%20aggliko.pdf> [cit. 28.06.2022].

HELLENIC PARLIAMENT. *The Parliament*. Dostupné na internete: <https://www.hellenicparliament.gr/en/> [cit. 28.06.2022].

HOUSE OF REPRESENTATIVES OF THE NETHERLANDS. *Standing for election*. Dostupné na internete: <https://www.houseofrepresentatives.nl/standing-election> [cit. 28.06.2022].

HOUSE OF REPRESENTATIVES, REPUBLIC OF CYPRUS. *Election, composition and dissolution of the House of Representatives*. Dostupné na internete: <http://www.parliament.cy/en/general-information/election-composition-and-dissolution-of-the-house-of-representatives> [cit. 28.06.2022].

HOUSES OF THE OIREACHTAS. *Legislative process*. Dostupné na internete: <https://www.oireachtas.ie/en/visit-and-learn/how-parliament-works/how-laws-are-made/> [cit. 28.06.2022].

HOUSES OF THE OIREACHTAS. *Voting in Ireland*. Dostupné na internete: <https://www.oireachtas.ie/en/visit-and-learn/how-parliament-works/voting-in-ireland/> [cit. 28.06.2022].

HUNGARIAN NATIONAL ASSEMBLY. *Legislative process, diagram*. Dostupné na internete: <https://www.parlament.hu/documents/125505/126210/The+legislative+process++%28block+diagram%29-/695a4da8-0dca-4675-ae4e-64cc33fed99> [cit. 28.06.2022].

HUNGARIAN NATIONAL ASSEMBLY. *Legislative process*. Dostupné na internete: <https://www.parlament.hu/en/web/house-of-the-national-assembly/the-legislative-process> [cit. 28.06.2022].

IDEA. *Bicameralism*. Dostupné na internete: <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/bicameralism-primer.pdf> [cit. 28.06.2022].

IPU. *Compare data on Parliaments*. Dostupné na internete: https://data.ipu.org/compare?field=country%3A%3Afield_structure_of_parliament#map [cit. 28.06.2022].

IPU. *PARLINE database on national parliaments*. Dostupné na internete: <http://archive.ipu.org/parline-e/parlinesearch.asp> [cit. 28.06.2022].

IRS. *The Constitution of the Republic of Lithuania (Adopted by the citizens of the Republic of Lithuania in the Referendum of 25 October 1992)*. Dostupné na internete: <https://www.lrs.lt/home/Konstitucija/Constitution.htm> [cit. 28.06.2022].

ITALIAN REPUBLIC. *Chamber of deputies*. Dostupné na internete: https://en.camera.it/4?scheda_informazioni=2 [cit. 28.06.2022].

KYPROS. *Constitution*. Dostupné na internete: http://kypros.org/Constitution/English/appendix_d_part_iv.html [cit. 28.06.2022].

LEGISLATIONLINE.ORG. *The Constitution (Belgium)*. Dostupné na internete: <http://www.legislationline.org/documents/id/15027> [cit. 28.06.2022].

LIJPHART, A. 1984. *Democracies: Patterns of Majoritarian and Consensus Government in Twenty-One Countries*, Yale University Press, New Haven, 1984.

LIJPHART, A. 1999. *Patterns of Democracy: Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries*. New Haven: Yale University Press.

LUXEMBOURG GOVERNMENT. *Main duties*. Dostupné na internete: <https://gouvernement.lu/en/systeme-politique/gouvernement/fonctions.html> [cit. 28.06.2022].

LUXEMBOURG GOVERNMENT. *Political system*. Dostupné na internete: <https://gouvernement.lu/en/systeme-politique.html> [cit. 28.06.2022].

MALOVÁ, D.; MICHÁLEK, L. 2004. *Teoretický a komparatívny úvod do štúdia parlamentov*. In: Malová, D. (ed.): *Parlamentná demokracia. Parlamenti vo svete a na Slovensku*. Bratislava: Univerzita Komenského, s. 30-58.

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Postavenie a právomoci NR SR*. Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/poslanie> [cit. 28.06.2022].

NATIONAL ASSEMBLY OF THE REPUBLIC OF BULGARIA. *Constitution of the Republic of Bulgaria*. Dostupné na internete: <https://www.parliament.bg/en/const> [cit. 28.06.2022].

NIKODÝM, D. 2011. *Druhá komora parlamentu*. In: *Právny obzor*. Roč. 6/2011, s. 531-544. ISSN 0032-6984.

PARLIAMENT OF ESTONIA. *Members of the Riigikogu*. Dostupné na internete: <https://www.riigikogu.ee/en/parliament-of-estonia/> [cit. 28.06.2022].

PARLIAMENT OF MALTA. *Legislative process*. Dostupné na internete: <https://www.parlament.mt/en/menues/about-parliament/how-parliament-works/legislative-process/> [cit. 28.06.2022].

PARLIAMENT OF MALTA. *Standing Orders of the House of Representatives*. Dostupné na internete: <https://www.parlament.mt/menues/about-parliament/legislative-instruments/standing-orders-of-the-house/> [cit. 28.06.2022].

PARLIAMENT OF ROMANIA. CHAMBER OF DEPUTIES. *Legislative process*. Dostupné na internete: <http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=124> [cit. 28.06.2022].

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČR. *Legislativní proces v Poslanecké sněmovně*. Dostupné na internete: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=173> [cit. 28.06.2022].

SAEIMA. *Constitution of Latvia*. Dostupné na internete: <https://www.saeima.lv/en/legislative-process/constitution> [cit. 28.06.2022].

SAEIMA. *Procedure for adopting laws*. Dostupné na internete: <https://www.saeima.lv/en/legislative-process/procedure-for-adopting-laws> [cit. 28.06.2022].

SAEIMA. *Rules of Procedure*. Dostupné na internete: <https://www.saeima.lv/en/legislative-process/rules-of-procedure> [cit. 28.06.2022].

SEIMAS. *Seimas front page*. Dostupné na internete: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_k=2&p_kade_id=9 [cit. 28.06.2022].

SENADO DE ESPAÑA. *Senate Standing Orders*. Dostupné na internete: <http://www.senado.es/web/conocersenado/normas/reglamentoootrasnormassenado/index.html> [cit. 28.06.2022].

SENAT.FR. *International [Liste des Sénats du monde]*. Dostupné na internete: <https://www.senat.fr/senatsdumonde/pays.html> [cit. 28.06.2022].

SENATE (EERSTE KAMER) OF THE DUTCH PARLIAMENT. *Elections*. Dostupné na internete: https://www.eerstekamer.nl/begrip/english_2 [cit. 28.06.2022].

SVERIGES RIKSDAG. *Legislative process*. Dostupné na internete: <https://www.riksdagen.se/en/how-the-riksdag-works/what-does-the-riksdag-do/makes-laws/> [cit. 28.06.2022].

TASR. *Vo Francúzsku sú voľby do hornej komory parlamentu*. Dostupné na internete: <https://www.teraz.sk/zahranicie/vo-francuzsku-sa-konaju-senatne-volb/282246-clanok.html> [cit. 28.06.2022].

TSEBELIS, G.; MONEY, J.: *Bicameralism*. Cambridge University Press, 1997.

WIPO LEX. *Constitution of the Kingdom of the Netherlands of August 24, 1815 (consolidated version of 2008)*. Dostupné na internete: <https://wipo.lex.wipo.int/en/text/468355> [cit. 28.06.2022].